

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра інформаційних технологій та кібербезпеки, факультет № 4

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Інформаційне забезпечення професійної діяльності»
обов'язкових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

081 «Право» (поліцейські)

Харків 2020

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 23.09.2020 № 9

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 4
Протокол від 16.09.2020 № 5

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з технічних дисциплін
Протокол від 18.09.2020 № 5

Розглянуто на засіданні кафедри інформаційних технологій та кібербезпеки
протокол від 15.09.2020 № 16

Розробники:

1. Доцент кафедри, к.п.н., доцент Колісник Т.П.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри інформаційних управляючих систем ХНУРЕ, д.т.н., професор Петров К.Е.
2. Провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем розвитку інформаційних технологій ХНУВС, к.т.н., доцент Мордвинцев М.В.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Інформаційне забезпечення професійної діяльності» складена відповідно до освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» (поліцейські).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні поняття інформаційного забезпечення діяльності Національної поліції, інформаційних процесів та навички використання інформаційних технологій у практиці боротьби зі злочинністю.

Міждисциплінарні зв'язки: “Інформаційні технології”, “Інформаційні технології в правозастосовчій діяльності”, “Організація баз даних та знань”.

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

Тема № 1. *Організація інформаційного забезпечення Національної поліції України.*

Тема № 2. *Система централізованого управління нарядами поліції «ЦУНАМІ»*

Тема № 3. *Методика організації пошуку інформації працівниками Національної поліції у відкритих джерелах мережі Інтернет*

Тема № 4. *Використання програмного забезпечення в професійній діяльності.*

Тема № 5. *Безпека роботи з інформацією.*

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Інформаційне забезпечення професійної діяльності» є формування знань, умінь та навичок, необхідних для використання сучасних інформаційних технологій в практичній діяльності поліції; удосконалення навичок професійної роботи з комп'ютерними пристроями, комп'ютерними мережами та електронними документами; напрямками використання інформаційних технологій у практиці боротьби із злочинністю.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Інформаційне забезпечення професійної діяльності» є опанування інформаційними технологіями, які використовуються в професійній діяльності; удосконалення практичних навичок щодо використання нових цифрових пристроїв та комп'ютерних програм в діяльності правоохоронця; вивчення питань щодо напрямів, тенденцій та перспектив розвитку інформаційних технологій в професійній діяльності правоохоронця.

1.3. Згідно з освітньою програмою здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- нормативно-правову базу у галузі інформаційного забезпечення Національної поліції;
- основні поняття у галузі інформаційного забезпечення НП;

- принципи побудови та основні можливості інформаційних підсистем системи інформаційного забезпечення НП;
- можливості інформаційних підрозділів з інформаційної підтримки Національної поліції при розкритті, розслідуванні та попередженні кримінальних правопорушень;
- основні програмні засоби, що використовуються працівниками Національної поліції при створенні та обробці документів оперативно -службового призначення;

вміти:

- використовувати можливості сучасних інформаційних технологій при розв'язанні конкретних завдань у боротьбі зі злочинністю;
- організувати пошук необхідних даних в основних інформаційних підсистемах з метою розкриття, розслідування, попередження кримінальних правопорушень та розшуку осіб, які їх скоїли;
- оформлювати первинні документи для створення та актуалізації інформаційних обліків;
- аналізувати статистичну та іншу інформацію для оцінки оперативної обстановки та прогнозування злочинності;
- використовувати сучасні програмно-технічні засоби для обміну та захисту інформації в діяльності Національної поліції.

1.4. Форма підсумкового контролю - залік

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 годин / 2 кредити ECTS.

1.5. Програмні компетентності:

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі права, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.
	ЗК-2	Здатність застосовувати знання на практиці.
	ЗК-5	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК-6	Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.
	ЗК-7	Здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та професійній діяльності.
Фахові	ФК-1	Здатність провадити професійну діяльність

компетентності (ФК)		у повній відповідності до закону.
	ФК-2	Усвідомлення засад і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, фінансове право, господарське право тощо.
	ФК-3	Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку держави, суспільства, особистості в межах виконання своїх посадових обов'язків.
	ФК-4	Володіння юридичною термінологією та юридичною технікою, здатність правильно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації.
	ФК-5	Здатність встановлювати особу злочинця, виявляти причини і умови злочинності та її окремих видів, реалізовувати напрями і заходи щодо запобігання їй.
	ФК-6	Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.
	ФК-7	Здатність діяти на основі розвинутої правосвідомості, правового мислення і правової культури.
	ФК-9	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих компетентностей у професійній діяльності.
	ФК-10	Здатність тлумачити нормативно-правові акти, робити кваліфіковані юридичні висновки і надавати консультації.
	ФК-13	Здатність здійснювати пошук і фіксацію фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена кримінальним законодавством, а також отримувати інформацію в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави.

2. Короткий опис змісту навчальної дисципліни

Тема № 1. *Організація інформаційного забезпечення Національної поліції України*

Нормативно-правова база у галузі інформаційного забезпечення НП. Основні поняття та визначення. Мета та завдання системи інформаційного забезпечення НП України. Принципи побудови та склад системи інформаційного забезпечення НП України. Призначення та основні завдання Інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України». Складові системи «Інформаційний портал Національної поліції».

Тема № 2. *Система централізованого управління нарядами поліції «ЦУНАМІ»*

Структура системи «ЦУНАМІ», призначення основних елементів системи. Автоматизоване робоче місце «Оператор», «Диспетчер». Характеристики мобільного логістичного пристрою, налаштування його до роботи. Підключення мобільного логістичного пристрою до бортової мережі автомобіля, установка зв'язку з центром управління. Визначення місцезнаходження через геоінформаційну систему. Отримання патрулем завдання. Звітування про результати виконання завдання.

Тема № 3. *Методика організації пошуку інформації працівниками Національної поліції у відкритих джерелах мережі Інтернет*

Організація простого та розширеного пошуку інформації у пошукових серверах глобальної мережі Інтернет. Використання метопошукових серверів глобальної мережі Інтернет та спеціалізованих метапошукових програмних комплексів. Пошук людей в глобальній мережі за допомогою онлайн сервісів. Використання довідково-інформаційних баз даних вільного доступу (державних реєстрів).

Тема № 4. *Використання програмного забезпечення в професійній діяльності.*

Призначення та загальна характеристика текстового процесора MS WORD. Використання шрифтів та стилів у MS WORD. Способи форматування документу у MS WORD. Прийоми та засоби автоматизації розробки документів у MS WORD. Способи створення таблиць та списків у MS WORD. Створення власних шаблонів документів у MS WORD. Створення шаблонів юридичних документів. Злиття документів. Формування вмінь при виконанні базових операцій з електронними таблицями в MS EXCEL. Створення юридичних баз даних на основі списків MS EXCEL. Сортування списку, пошук у списку, створення автофільтру, розширений фільтр. Аналіз статистичних даних засобами MS EXCEL. Побудова діаграм та графіків за даними електронної таблиці. Створення таблиць, форм, простих запитів в MS Access. Типи створення запитів в MS Access. Частина звіту у програмі Access. Способи створення звітів. Послідовність створення звіту у програмі Access. Виділення даних за допомогою умовного форматування. Надання звітові професійного зовнішнього вигляду за допомогою тем. Додавання емблеми або зображення тла. Попередній перегляд і друк звіту.

Тема № 5. Безпека роботи з інформацією.

Захист інформації при роботі з сучасними комп'ютерними пристроями, на випадок втрати (крадіжки) пристрою, або носія інформації. Захисту інформації під час повсякденної роботи з комп'ютерними пристроями, при роботі з телекомунікаційною мережею загального користування Інтернет та соціальних мережах.

3. Рекомендована література

Основна

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 19.12.2019).
2. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 19.12.2019).
3. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 19.12.2019).
4. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17> (дата звернення: 19.12.2019).
5. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр> (дата звернення: 19.12.2019).
6. Про електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2155-19/page> (дата звернення: 19.12.2019).
7. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» : наказ МВС України від 03.08.2017 № 676 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17> (дата звернення: 19.12.2019).
8. Про затвердження Положення про Єдину Інформаційну Систему Міністерства внутрішніх справ та переліку її пріоритетних інформаційних ресурсів : постанова КМУ від 14.11.2018 № 1024 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF> (дата звернення: 19.12.2019).

Навчальна література

1. Зацеркляний М. М., Наумов В. В. Інформаційні системи і технології в діяльності правоохоронних органів : навч. посіб. Харків : Тимченко, 2010. 382 с.
2. Краснобрижний І. В., Прокопов С. О., Рижков Е. В. Інформаційне забезпечення професійної діяльності : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2018. 218 с.
3. Гнусов Ю. В., Світличний В. А., Онищенко Ю. М. Спеціальна техніка Національної поліції України : навч. посіб. з дис. «Тактико-спеціальна підготовка». Харк. нац. ун-т внутр. справ, факультет № 4, каф. кібербезпеки. Харків : ХНУВС, 2017. 175 с.
4. Колісник Т. П., Сезонова І. К. Комп'ютерне діловодство для правоохоронців : навч. посіб. МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків : НікаНова, 2015. 180 с.
5. Сезонова І. К. Інформатика для правоохоронців : навч. посіб. Харків: НікаНова, 2015. 182 с.
6. Саницький В. А., Карацюба А. М., Святобог В. В. Система інформаційного забезпечення ОВС України: навчально-практичний посібник / За ред. Л. В. Бородича. К. : Редакційно-видавничий відділ МВС України, ТОВ АНТЕКС, 2000. 144 с.
7. Прикладний кримінальний аналіз на базі інформаційно-аналітичної системи «Ricas» : методичні рекомендації щодо аналітичної діяльності та кримінального аналізу на базі інформаційно-аналітичної системи «Ricas». Харків : «Юрайт», 2018. 92 с.
8. Інформаційні технології у правоохоронній діяльності. Частина 1: Високотехнологічні тренди у правоохоронній сфері зарубіжних країн: навч. посіб. / Харків. нац. ун-т внутр. справ; [В.М. Струков, Д.В. Узлов, Ю.В. Гнусов та ін.]; за заг. ред. канд. техн. наук, доц. В.М. Струкова. Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2020. 276 с.
9. Трофименко О. Г., Буката Л. М. СУБД ACCESS створення та опрацювання баз даних: Методичні вказівки до лабораторних, практичних занять та самостійної роботи студентів. Одеська національна академія зв'язку ім. О. С. Попова. Одеса: Одеська національна академія зв'язку ім. О. С. Попова. 2016. 96 с.
10. Завадський І. О. Основи баз даних : навч. посіб. Київ : Видавець І. О. Завадський, 2011. 192 с.
11. Нелюбов В. О., Куруца О. С. Основи інформатики. Microsoft Word 2016 : електронний навчальний посібник. Ужгород : ДВНЗ УжНУ, 2018. 96 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/18659> (дата звернення: 19.12.2019).

Допоміжна

1. Величкевич М. Б, Мітрофан Н. В., Кунанець Н. Е. Електронний документообіг, тенденції та перспективи. Вісник Нац. ун-ту "Львів. політехніка". 2010. № 689. С. 44–53.
2. Нелюбов В. О., Куруца О. С. Основи інформатики. Microsoft Word 2016: електронний навчальний посібник. Ужгород : ДВНЗ УжНУ, 2018. 96 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/18659> (дата звернення: 30.12.2020).

3. Грицунов О. В. Інформаційні системи та технології : навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2010. 222 с.
4. Косиченко О.О., Махницький О.В. Інформаційне забезпечення юридичної діяльності: навчальний посібник. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 208 с.
5. Методичні матеріали Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України щодо дій користувачів системи централізованого управління нарядами патрульної служби «ЦУНАМІ». Київ. 2015.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України: офіційний портал. URL: <http://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 19.12.2019).
2. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/> (дата звернення: 19.12.2019).
3. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України» (НАУ): сайт. URL: <http://www.nau.ua> (дата звернення: 19.12.2019).
4. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського: сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 19.12.2019).
5. Державна науково-технічна бібліотека України (Київ): сайт. URL: <http://www.gntb.n-t.org/> (дата звернення: 19.12.2019).
6. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка: сайт. URL: <http://korolenko.kharkov.com/> (дата звернення: 19.12.2019).
7. Правова інформаційно-пошукова система ЛІГА-ЗАКОН: сайт. URL: <http://www.ligazakon.ua/> (дата звернення: 19.12.2019).
8. Національна поліція України: офіційний сайт. URL: <https://www.npu.gov.ua/> (дата звернення: 19.12.2019).
9. Патрульна поліція України: офіційний сайт. URL: <http://patrol.police.gov.ua/ua/> (дата звернення: 19.12.2019).
10. Інтелектуальна система кримінального аналізу у реальному часі: сайт. URL: <https://ricas.org/> (дата звернення: 19.12.2019).
11. Генеральна прокуратура України: офіційний сайт. URL: <https://www.gp.gov.ua/> (дата звернення: 19.12.2019).

4. Засоби оцінювання здобувачів вищої освіти

Питання, що виносяться на залік

1. Який нормативно-правовий акт містить визначення інформації в Україні?
2. В чому полягає різниця між такими поняттями, як інформація та дані?
3. Які існують форми представлення інформації?
4. Які існують властивості інформації?
5. Яка властивість інформації характеризує її достатність для розуміння і прийняття рішень?
6. Яка властивість інформації визначає ступінь її близькості до реального стану об'єкта, процесу, явища і т. ін.?

7. Яка властивість інформації характеризує її важливість для теперішнього часу, злободенність, нагальність?
8. Які складові компоненти входять до поняття «інформаційна система»?
9. В чому полягає відмінність інформаційної системи від інформаційної технології?
10. Яка інформація відноситься до службової?
11. Яка інформація відноситься до персональних даних?
12. Принципи побудови та склад системи інформаційного забезпечення
13. Основні завдання та призначення системи ІПП?
14. Структура системи ІПП.
15. Що таке «інформація». Основні властивості інформації.
16. Основні види інформації за змістом
17. Основні види інформаційної діяльності
18. Види інформації.
19. Загрози інформації: сутність, види.
20. Поясніть сутність ідентифікації користувача в системі.
21. Які вимоги до завдання паролів на доступ до інформації?
22. Що таке криптографічне шифрування?
23. Складові частини системи інформаційного забезпечення.
24. Назвіть призначення Інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».
25. Назвіть основні завдання Інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».
26. Охарактеризуйте обов'язки користувачів системи «Інформаційний портал Національної поліції України».
27. Назвіть складові системи «Інформаційний портал Національної поліції».
28. Охарактеризуйте комплексну систему захисту інформації системи «Інформаційний портал Національної поліції України».
29. Назвіть які системи входять до складу Єдиної інформаційної системи МВС.
30. Структура системи централізованого управління нарядами поліції.
31. Загальні вимоги до обробки персональних даних.
32. Організація простого та розширеного пошуку інформації у пошукових серверах глобальної мережі Інтернет.
33. Методика організації пошуку інформації працівниками НПУ у відкритих джерелах мережі Інтернет.
34. Прийоми та засоби автоматизації розробки юридичних документів текстового процесора.
35. Основні поняття MS Excel.
36. Обробка табличних даних у MS Excel.
37. Побудова діаграм у MS Excel.
38. Основні поняття баз даних, метаданих, структур даних і систем управління базами даних.
39. Основні об'єкти баз даних: таблиці, форми, запити, звіти.
40. Засоби захисту інформації з обмеженим доступом.